

PP205

Η ποιότητα ζωής σε φροντιστές ασθενών με ουρολογικό καρκίνο στην Κρήτη συγκριτικά με τα κοινωνικοοινοκομικά τους στοιχεία, μια συγχρονική μελέτη.

Αναστάσιος Δήμου Ειδικ. Ουρολογίας, Μπέλτσιου Μαρία Ειδικ. Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής, Κανακάκης Ηλίας Ειδικ. Ουρολογίας, Αλβανός Αδαμάντιος Ειδικ. Ορθοπαιδικής, Μπελαντής Χαράλαμπος Β΄ Επιμ. Ουρολογίας, Τζωρτζακάκης Δημήτριος Α' Επιμ. Ουρολογίας, Τζουλάκης Σταύρος Δ/ντης Ουρολογίας, Χαιρέτης Ιωάννης Δ/ντης Ουρολογικής Κλινικής Βενιζέλειου Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΑΝΕΙΟ

Εισαγωγή:

Ο καρκίνος είναι μια ασθένεια απαιτητική στην προσέγγιση και στην αντιμετώπιση που επηρεάζει όχι μόνο τα άτομα που νοσούν αλλά και τα αγαπημένα τους πρόσωπα που αναλαμβάνουν το ρόλο των φροντιστών [1]. Οι φροντιστές διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην παροχή σωματικής, συναισθηματικής και πρακτικής υποστήριξης στους ασθενείς που πάσχουν από καρκίνο, αποτελώντας συχνά την κύρια πηγή βοήθειας και παρηγοριάς τους σε όλο το δύσκολο ταξίδι της θεραπείας [2]. Η εμπειρία φροντίδας μπορεί να είναι τόσο ανταποδοτική όσο και απαιτητική, με τους φροντιστές να βιώνουν μια σειρά συναισθημάτων, όπως αγάπη, συμπόνια, αγωνία, άγχος και θλίψη [3]. Αυτή η μελέτη στοχεύει να διερευνήσει την ποιότητα ζωής των φροντιστών ασθενών με ουρολογικό καρκίνο στην Κρήτη, με ιδιαίτερη έμφαση στην επίδραση του επιπέδου εκπαίδευσης, της οικονομικής κατάστασης του φροντιστή καθώς και το είδος της σχέσης με τον ασθενή.

Μέθοδοι:

Διεξήχθη συγχρονική μελέτη με φροντιστές ασθενών με ουρολογικό καρκίνο από το Βενιζέλειο Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από όσο δυνατόν περισσότερους φροντιστές ασθενών με διαγνωσμένο καρκίνο του ουροποιητικού συστήματος επισκέφθηκαν το τμήμα επειγόντων περιστατικών, την κλινική και τα τακτικά εξωτερικά ιατρεία της ουρολογικής και ογκολογικής κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Βενιζέλειο – Πανάνειο Ηρακλείου Κρήτης για το διάστημα από 1 Νοεμβρίου 2023 μέχρι και 31 Ιανουαρίου 2024. Το ερωτηματολόγιο CareGiver Oncology Quality of Life (CarGOQoL) χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση της ποιότητας ζωής σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής ευημερίας, της σωματικής ευημερίας και της προσωπικής ζωής. Ο υπολογισμός των βαθμολογιών του ερωτηματολογίου CarGOQoL έγινε σύμφωνα με τις οδηγίες των δημιουργών. Όλες οι βαθμολογίες κάθε τομέα και ο συνολικός δείκτης μετασχηματίστηκαν γραμμικά και τυποποιήθηκαν σε κλίμακα 0–100 (όσο υψηλότερη η βαθμολογία, τόσο καλύτερη η ποιότητα ζωής). Η μελέτη ανέλυσε το πως η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των φροντιστών επηρεάζουν την ποιότητα ζωής τους.

Πίνακας 1. Γενικά δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

Οικονομική κατάσταση	
Κακή	12 (11.3%)
Μέτρια	64 (60.4%)
Καλή	30 (28.3%)
Επίπεδο εκπαίδευσης	
Πρωτοβάθμια	31 (29.2%)
Δευτεροβάθμια	43 (40.6%)
Τριτοβάθμια	32 (30.2%)
Σχέση με τον ασθενή	
Σύζυγος	65 (61.3%)
Γονέας	5 (4.7%)
Παιδί	30 (28.3%)
Άλλος συγγενής	4 (3.8%)
Φίλος	2 (1.9%)

Πίνακας 2. Περιγραφικά στοιχεία συνιστωσών της κλίμακας Caregiver Quality of life (CarGOQoL)

	Μέση τιμή (±τ.α.)
Ψυχολογική ευημερία	43.4 (±23.0)
Συναισθηματικό επιβάρυνση	74.7 (±25.9)
Ποιότητα σχέσης με την υγειονομική περίθαλψη	72.2 (±22.8)
Διοικητικά και οικονομικά	72.4 (±29.6)
Αντιμετώπιση προβλημάτων	61.1 (±28.6)
Σωματική ευημερία	56.2 (±22.5)
Αυτοεκτίμηση	66.2 (±24.0)
Αναψυχή	39.7 (±23.8)
Κοινωνική υποστήριξη	65.4 (±25.5)
Προσωπική ζωή	45.6 (±24.8)
CarGOQoL δείκτης	59.7 (±12.8)

Πίνακας 3. Μονοπαραγοντικές συγκρίσεις συνιστωσών κλίμακας CarGOQoL με δημογραφικά και λοιπά στοιχεία

	ΨΕυ	ΣΕπ	ΠΣΥΠ	ΔΟ	ΑΠ	ΣΕυ	Αυ	Αν	ΚΥ	ΠΖ	CarGOQoL
Επίπεδο εκπαίδευσης											
Πρωτοβάθμια	46.0 (±26.3)	77.4 (±27.2)	77.2 (±22.6)	71.9 (±28.9)	69.3 (±30.8)	55.5 (±26.0)	70.6 (±27.7)	29.4 (±19.2)	64.5 (±24.8)	40.3 (±25.8)	60.2 (±15.2)
Δευτεροβάθμια	41.6 (±21.8)	76.6 (±25.6)	69.5 (±22.8)	71.4 (±32.7)	57.9 (±27.9)	56.3 (±21.8)	63.4 (±21.4)	44.1 (±25.3)	64.2 (±27.8)	45.9 (±25.0)	59.2 (±12.2)
Τριτοβάθμια	43.4 (±21.8)	69.7 (±25.2)	69.5 (±22.8)	72.4 (±29.6)	57.5 (±26.4)	56.9 (±20.5)	66.0 (±23.8)	43.8 (±23.3)	67.9 (±23.5)	50.4 (±23.9)	59.9 (±11.5)
p-value	0.725	0.422	0.357	0.907	0.163	0.971	0.449	0.015	0.802	0.278	0.942
Οικονομική κατάσταση											
Κακή	45.3 (±28.2)	69.3 (±30.1)	51.4 (±29.0)	51.6 (±34.4)	55.0 (±32.9)	54.4 (±29.9)	51.0 (±27.4)	45.8 (±25.1)	61.5 (±21.6)	36.6 (±28.1)	52.5 (±15.2)
Μέτρια	42.4 (±21.7)	78.6 (±23.3)	72.9 (±21.4)	72.5 (±29.2)	62.5 (±28.5)	56.3 (±19.5)	65.2 (±25.1)	38.7 (±24.5)	63.5 (±26.1)	45.9 (±24.7)	59.8 (±12.5)
Καλή	44.8 (±24.3)	68.8 (±28.8)	72.2 (22.8)	80.6 (±24.8)	60.6 (±27.6)	56.2 (±22.6)	74.6 (±16.6)	39.7 (±23.8)	71.3 (±25.5)	47.5 (±24.6)	62.4 (±11.9)
	0.856	0.169	0.001	0.015	0.706	0.952	0.013	0.637	0.331	0.648	0.077
Σχέση με τον ασθενή											
Σύζυγος	44.3 (±25.7)	75.7 (±27.2)	72.8 (±24.4)	75.7 (±29.0)	64.4 (±29.9)	58.7 (±23.7)	68.5 (±24.4)	35.0 (±24.4)	64.2 (±27.2)	39.0 (±23.1)	59.8 (±13.9)
Γονέας/παιδί	39.8 (±18.3)	69.5 (±27.2)	72.6 (±19.2)	67.4 (±29.8)	54.2 (±26.2)	51.2 (±20.6)	53.2 (±23.3)	47.9 (±18.8)	71.4 (±20.5)	54.6 (±25.6)	59.2 (±11.9)
Άλλος συγγ. / φίλος	51.1 (±14.1)	95.8 (±25.1)	63.9 (±21.6)	66.6 (±34.5)	64.9 (±22.6)	58.9 (±18.6)	60.4 (±25.5)	43.8 (±33.3)	43.8 (±22.0)	64.4 (±14.6)	61.7 (±6.0)
p-value	0.326	0.063	0.656	0.367	0.224	0.281	0.486	0.032	0.039	0.001	0.904

Πίνακας 3 συντομογραφίες: ΨΕυ: Ψυχολογική Ευημερία, ΣΕπ: Συναισθητική Επιβάρυνση, ΠΣΥΠ: Ποιότητα Σχέσης με την Υγειονομική Περίθαλψη, ΔΟ: Διοίκηση και Οικονομικά, ΑΠ: Αντιμετώπιση Προβλημάτων, ΣΕυ: Σωματική Ευημερία, Αυ: Αυτοεκτίμηση, Αν: Αναψυχή, ΚΥ: Κοινωνική Υποστήριξη, ΠΖ: Προσωπική Ζωή

Αποτελέσματα:

Μεταξύ των φροντιστών, το 40,6% είχε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 60,4% ανέφερε μέτρια οικονομική κατάσταση. Όσον αφορά τη σχέση με τον ασθενή, το 61,3% ήταν σύζυγοι και το 28,3% τα παιδιά του ασθενούς. Οι φροντιστές με μεγαλύτερο επίπεδο εκπαίδευσης έχουν μεγαλύτερες τιμές στον τομέα της αναψυχής (p-value 0.015). Επίσης, οι φροντιστές με καλύτερη οικονομική κατάσταση σημειώνουν υψηλότερες βαθμολογίες στην ποιότητα σχέσης με την υγειονομική περίθαλψη (p-value 0.001), στα διοικητικά και οικονομικά θέματα (p-value 0.015), στην αυτοεκτίμηση (p-value 0.013) και στο συνολικό δείκτη του ερωτηματολογίου (p-value 0.077). Επιπλέον, οι φροντιστές που είναι σύζυγοι των ασθενών κατέχουν τις χαμηλότερες τιμές με 35.0 (±24.4) και 39.0 (±23.1) στους τομείς της αναψυχής (p-value 0.032) και στην προσωπική ζωή (p-value 0.001) αντίστοιχα, ενώ στην κοινωνική υποστήριξη (p-value 0.039) τη χαμηλότερη τιμή την κατέχουν οι φίλοι - φροντιστές ή οι φροντιστές με άλλη συγγένεια.

Συμπεράσματα:

Τα ευρήματα δείχνουν ότι το επίπεδο εκπαίδευσης, η οικονομική κατάσταση και η σχέση του φροντιστή με τον ασθενή επηρεάζουν σημαντικά την ποιότητα ζωής του. Οι φροντιστές με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο και οικονομική κατάσταση, ιδιαίτερα οι σύζυγοι, αντιμετωπίζουν πιο σημαντικές προκλήσεις που επηρεάζουν κυρίως την αναψυχή και την προσωπική τους ζωή. Αυτά τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις και συστήματα υποστήριξης για την αντιμετώπιση αυτών των ανισοτήτων, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι φροντιστές λαμβάνουν τους απαραίτητους πόρους και υποστήριξη για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Αυτή η έρευνα υπογραμμίζει τη σημασία της εξέτασης δημογραφικών μεταβλητών κατά τον σχεδιασμό πολιτικών παρεμβάσεων για φροντιστές στην ουρολογική ογκολογία.

Βιβλιογραφία:
1. Nayak M, George A. Effectiveness of Multicomponent Intervention on Quality of Life of Family Caregivers of Cancer Patients. Asian Pacific Journal of Cancer Prevention. 2021 Sep 1;22(9):2789–95.
2. Guerra-Martín MD, Casado-Espinosa MDR, Gavira-López Y, Holgado-Castro C, López-Latorre I, Borrallo-Riego Á. Quality of Life in Caregivers of Cancer Patients: A Literature Review. International Journal of Environmental Research and Public Health. 2023 Jan 15;20(2):1570.
3. 3. Molassiotis A, Wang M. Understanding and Supporting Informal Cancer Caregivers. Current Treatment Options in Oncology. 2022 Mar 14;